

Prövning av förslag till tidsgräns för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) godkänner Affärsverket svenska kraftnäts förslag till tidsgräns för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga tillsynsmyndigheter i Europa fattar ett beslut med samma innebörd inom den tidsfrist som anges i Europeiska kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.

Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Beskrivning av ärendet

Ansökan

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) inkom den 2 december 2016 med en ansökan om att Ei ska godkänna ett förslag till en gemensam tidsgräns för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden i enlighet med artikel 69 i Europeiska kommissionens (Kommissionen) förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (förordning (EU) 2015/1222). Förslaget har utarbetats gemensamt av de systemansvariga för överföringssystem inom den europeiska samarbetsorganisationen ENTSO-E¹.

Av ansökan framgår att tidsgränsen för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden ska vara sextio (60) minuter före stängningstiden för handeln på dagen före-marknaden. Vidare framgår bl.a. att alla systemansvariga för överföringssystem, och däribland Svenska kraftnät, utan dröjsmål ska publicera tidsgränsen för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden när samtliga nationella tillsynsmyndigheter, eller Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter, har godkänt förslaget. De systemansvariga för överföringssystem ska införa tidsgränsen för garanterad kapacitet på dagen före-

¹ ENTSO-E står för European Network of Transmission System Operators for Electricity och är de systemansvariga för överföringssystemens samarbetsorganisation i Europa.

marknaden på elområdesgränser omedelbart när kapacitetsberäkningsmetoden i enlighet med artikel 20 i förordning (EU) 2015/1222 och marknadskopplingen för dagen före-marknaden enligt artikel 7(3) i samma förordning är genomförda gällande de aktuella elområdesgränserna.

Svenska kraftnät har bl.a. anfört att tidsgränsen 60 minuter före stängningstiden för handeln på dagen före-marknaden innebär fördelar för marknadsaktörerna genom att tidsgränsen sätts så tidigt som möjligt för att ge tillräcklig tid att justera bud i händelse av reduceringar i kapacitet.

Idag sammanfaller tidsgränsen för garanterad kapacitet med stängningstiden för handeln på dagen före-marknaden.

Samråd ENTSO-e

Sökanden har hållit samråd kring tidsgräns för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden. I underlaget för samrådet föreslogs att tidsgränsen skulle anges till 30 minuter före stängningstiden. Vid samrådet framkom bl.a. synpunkten att den föreslagna tidsgränsen om 30 minuter före stängningstiden för handeln på dagen före-marknaden skulle innebära otillräckligt med tid för marknadens aktörer att justera bud i händelse av reducering av kapacitet. Samrådet ledde fram till att föreslagna tidsgräns för garanterad kapacitet ändrades till sextio minuter före stängningstiden för handeln på dagen före-marknaden.

Samråd Ei

Ei har genomfört ett öppet samråd om de systemansvarigas för överföringssystem förslag den 11 januari 2017 i Stockholm.

Vid samrådet framkom bl.a. följande synpunkter på förslaget.

En aktör på marknaden uppgav bl.a. att val av tidsgräns är en avvägning mellan att veta kapacitet tidigt och ha största möjliga korrekta kapacitet. Den föreslagna tidsgränsen för garanterad kapacitet är ett minimum.

En annan aktör förespråkar att tidsgränsen sätts till 120 minuter före stängningstiden för handeln på dagen före-marknaden. Den föreslagna gränsen på 60 minuter för garanterad kapacitet för dagen före-marknaden är enligt aktören alltför snäv då den lämnar marknadsaktörerna alltför kort tid att agera. På 60 minuter hinner inte aktörerna få information, beräkna konsekvenser för bud för enskilda produktions- respektive användningsenheter, validera bud och ordrar samt anmäla uppdaterade bud till marknadsplatsen. Med en alltför stram tidplan är risken stor för att bud blir felaktiga vilket får konsekvenser för såväl prisbildningen som det kommande driftskedet.

Samordning och ärendets handläggning

Ei har tillsammans med övriga tillsynsmyndigheter i EU berett ärendet inom ramen för Energy Regulators Forum, ERF. Syftet med beredningen i ERF är att samordna de beslut

som framgår av förordning (EU) 2015/1222 och som kräver beslut av alla tillsynsmyndigheter i EU.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning

Senast 16 månader efter att förordningen trätt ikraft ska alla systemansvariga för överföringssystem utarbeta ett gemensamt förslag till en gemensam tidsgräns för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden, där denna tidsgräns inte får ligga närmare än en halvtimme före stängningstiden för dagen före-marknaden. Förslaget ska vara föremål för samråd i enlighet med artikel 12. (artikel 69)

De systemansvariga för överföringssystem och nominerade elmarknadsoperatörerna med ansvar för att lämna in förslag till villkor eller metoder eller ändringar av dessa i enlighet med förordningen, ska samråda med intressenter, inklusive de berörda myndigheterna i varje medlemsstat, om utkastet till förslag till villkor eller metoder, där detta uttryckligen anges i förordningen. Samrådet ska pågå i minst en månad. (artikel 12.1)

De förslag till villkor eller metoder som lämnats in av de systemansvariga för överföringssystemen och de nominerade elmarknadsoperatörerna på unionsnivå ska offentliggöras och lämnas in för samråd på unionsnivå. (artikel 12.2)

Den föreslagna metoden ska även innehålla ett förslag till tidplan för dess genomförande samt en beskrivning av vilka effekter metoden förväntas få för de övergripande målen i förordningen. (artikel 9.9)

De övergripande målen återfinns i artikel 3. Dessa mål är att:

- a) främja ändamålsenlig konkurrens inom elproduktion, elhandel, och elförsörjning,
- b) säkerställa optimal användning av infrastruktur för överföring,
- c) säkerställa driftsäkerhet,
- d) optimera beräkning och tilldelning av kapacitet mellan elområden,
- e) säkerställa rättvis och icke-diskriminerande behandling av systemansvariga för överföringssystem, nominerade elmarknadsoperatörer, byrån, tillsynsmyndigheter och marknadsaktörer,
- f) säkerställa och förbättra öppen och tillförlitlig information,

- g) bidra till en effektiv och långsiktig drift och utveckling av elöverföringssystemet och elsektorn i unionen,
- h) ta hänsyn till behovet av en rättvis och välordnad marknad och en rättvis och välordnad prisbildning,
- i) skapa en spelplan med lika villkor för nominerade elmarknadsoperatörer,
- j) tillhandahålla en icke-diskriminerande tillgång till kapacitet mellan elområden.

Tillsynsmyndigheten ska godkänna tidsgränsen för garanterad kapacitet på dagen före marknaden i enlighet med artikel 69. (artiklarna 9.5 och 9.6 I)

Tidsgränsen för garanterad kapacitet på dagen före marknaden ska godkännas av alla tillsynsmyndigheter. (artikel 9.6)

Om godkännandet av metoden kräver ett beslut av mer än en tillsynsmyndighet ska de behöriga tillsynsmyndigheterna samråda, samordna och driva ett nära samarbete med varandra för att nå en överenskommelse avseende metoden. (artikel 9.10)

Beslutet om inlämnad metod ska fattas inom sex månader efter att tillsynsmyndigheten, eller i förekommande fall, efter att den sista berörda tillsynsmyndigheten tagit emot metoden. (artikel 9.10)

Förordningen trädde i kraft den tjugonde dagen efter det att den offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. (artikel 84)

Ellagen (1997:857)

I ett beslut av nätmyndigheten enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av förordning (EG) nr 714/2009 ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen. (12 kap. 1 b §)

Ei:s motivering till beslutet

De formella kraven på ansökan och beslutsprocessen

Svenska kraftnäts ansökan kom in till Ei den 2 december 2016. Av utredningen i ärendet framgår att förslaget i ansökan har arbetats fram av Svenska kraftnät i samarbete med de övriga systemansvariga inom den europeiska samarbetsorganisationen ENTSO-E och att marknadsaktörerna har getts möjlighet att lämna synpunkter.

Ansökan har kommit in i tid och sökanden har hållit samråd kring förslaget i enlighet med vad som föreskrivs i förordning (EU) 2015/1222.

Ei har samordnat detta beslut med övriga tillsynsmyndigheter inom EU. De formella kraven på beslutsprocessen är uppfylld.

Beslutet i detta ärende förutsätter för sin giltighet att samtliga tillsynsmyndigheter i Europa fattar ett beslut med samma innebörd inom den tidsfrist som anges i förordning (EU) 2015/1222.

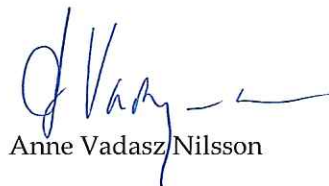
Prövning i sak

Ei finner att tidsgränsen, sextio minuter före stängningstiden för handeln på dagen före-marknaden, för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden är tillräcklig för att marknads aktörer ska kunna anpassa sitt budbeteende till information om tillgänglig kapacitet. Tidsgränsen innebär en förbättring för marknads aktörer jämfört med dagens förhållanden då tidsgränsen idag sammanfaller med stängningstiden för handeln på dagen före-marknaden.

Den föreslagna tidpunkten för genomförandet av den nya tidsgränsen för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden tillsammans med sökandens redovisning av förslagets förväntade effekt på målen för förordning (EU) 2015/1222 innebär att kraven i artikel 9 är uppfyllda.

Sammantaget finner Ei att förslaget till tidsgräns för garanterad kapacitet på dagen före-marknaden uppfyller kraven i förordning (EU) 2015/1222.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även chefsjuristen Hanna Abrahamsson, chefsekonomen Theresé Hindman-Persson, avdelningschefen Caroline Törnqvist, analytikern Maria Rydberg samt experten Lars Tedebrand, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Lars Tedebrand

Skickas till:

Affärsverket svenska kraftnät (delges)
Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter, ACER (för kännedom)